

Misigisassianik nioqquteqarnermik ineriartortitsineq pillugu Naalakkersuisut nassuiaataat
(Naalakkersuisunut ilaasortaq Ove Karl Berthelsen)

Saqqummiussinermi oqaaserisassat

Misigisassianik nioqquteqarneq nunarsuatsinni inuussutissarsiutit alliaruinnartut ilagaat. Misigisassianik nioqquteqarnerit ukiuni 2000-2005-imut ukiumut alliaruutigaat 9 procentit missaat, suli inuussutissarsiut alliaruinnarluni. Misigisassianik nioqquteqarneq nunarsuarmi inuussutissarsiutit alliaruornerpaartaraat. Siunissami Kalaallit Nunaata siuariartorfissaq tamanna akuuffigisariaqarpaa.

Misigisassianik nioqquteqarnerit ineriartortinnissaannut periarfissat pioreerput. Pisariaqanngilaq inuussutissarsiutinik nutaarluinnarnik aallarnisaanissaq, pingaarnerpaallunili periarfissat pioreersut ataqatigiissaarlugillu nukittorsarnissaat, taamaaliornikkut angujumallugu isumalluutip atorluarnerpaanissaa. Misigisassianik nioqquteqarneq suliassaqaqarfiup ataasiinnaap iluani pineq ajorpoq, suliassaqaqarfiilli sammisaqaqarfiillu akimorlugit ingerlasarluni. Suliassaqaqarfiit suugaluartulluunniit misigisassianik nioqquteqarnermi peqataasinnaapput.

Misigisassianik nioqquteqarnerup piorsaavigineratigut iluaqutigineqalersinnaapput nunap inukinnera aammalu suliassaqaqarfiit amerlasuut ikittuinnarnilli ingerlatsisullit. Pissutsit taamaattut inuussutissarsiorerup iluani aporfittut isigineqarsinnaasaraluartut misigisassianik nioqquteqarnerup iluani nukittoqutinngortinneqarsinnaapput.

Misigisassianik nioqqutissiorneq ingerlaavartumik pisarpoq, immikkullu inuussutissarsiutit immiut akilersinnaasunngortinnissagaanni ilungersuutiginnittoqartariaqarpoq. Pisariaqartipparput inuussutissarsiutit tigussaasunngortinnissaa pisariinnerulersinnissaa. Misigisassianik nioqquteqarnerup suussusersineqarlunilu inuiaqatigiinnut saqqumnerulersinneqartariaqarpoq. Inuussutissarsiummut tassunga soqutiginninneq annerulersinneqarsinnaavoq aningaasatigut iluaqutigineqarsinnaanerata ersarinnerulersinneratigut. Kajumissuseq kisimi misigisassianik nioqquteqarnermik pilersitsinaviannngilaq. Takutittariaqarparput qanoq iliornikkut misigisassianik nioqqutissiortoqarsinnaanersoq.

Misigisassianik nioqquteqarnerup malunnaateqarnerulernissaanut suliniutit aallartereerput Oqaasiliortut maajimi 2009-mi akuerimmassuk "misigisassianik nioqquteqarneq" taaguutigineqassasoq. Aamma nassuiaatitaa piareerpoq, imaapporlu:

Misigisassianik nioqquteqarnerit taaneqartarput inuit ataasiakkaat suliffeqaqarfiillu nassaarsiullaqqissutsimik aallaavilimmik misigisassianik pilersitsiortortut aamma/imaluunniit pilersuisut aningaasatigut iluanaaruteqarnissamik siunertaqarlutik.

Taaguutip akuerineqarnera suliassat arlallit ilagiinnarpaat misigisassianik nioqquteqarnerup inuutissarsiutitut piorsaaviginerani. Naalakkersuisut kissaatigaat inerisaaneq taamaattoq ataqtigiissumik ammasumillu ingerlanneqassasoq. Nassuiaat manna inerisaalluni alloriarnerit siullersaraat. Tassani qulaajarniarneqarput apeqqutit assigiinngitsut suliassaqrarfiup suli iluamik ilisimaneqanngitsup iluaniittut. Nassuiaammissaaq sammineqarput unammilligassat suliassaqrarfiillu inuutissarsiutit ineriartortinnissaani pisariaqartut. Neriutigaara taakkua pillugit oqallilluarumaartugut. Oqallinneq pisariaqarpoq suliassaqrarfiup taassuma siunissami qanoq pingaartinneqartiginissaanik aalajangiisoqalinnginnerani.

Naalakkersuisut kissaatigaat suliniutit ataqtigiissaagassat ilaatigut makkuussasut:

- Suliassaqrarfiit inuussutissarsiutillu eqqarsaatigalugit pilerisaarinissaq.
- Inuussutissarsiorterup iluani, aamma eqqumiitsuliortut kulturimillu suliallit eqqarsaatigalugit suliniuteqalernissap misissuiffiginissaa.
- Inuussutissarsiutit ineriartortinnissaanut sapinngisamik pitsaasunik sinaakkusiinissaq.

Naalakkersuisut isumaqarputtaaq misigisassianik nioqquteqarnerup piorsaavigineqarnissaanut pingaaruteqartut tassaasut suliassat imminnut tapertariissut aallarnisarnissaat, taakkualu iluanniissallutik nioqquteqarnissamut periarfissanik qulaajaanissaq misissuinissarlu, piginnaasaqassutsinik piorsaanissap eqqummaariffiginissaa aamma suleqatigiiffiusinnaasunik ujartuineq, suliassaqrarfiillu akunnerminni ilisarnaataannik immikkoortiterinissaq il.il.

Nassuiaatip saqqummiunneratigut Naalakkersuisut angorusuppaat inuussutissarsiorterup arlariinnik sukallip ineriartorteqqinnerani misigisassianik nioqquteqarnerup inuiaqtigiit aningaasaqarneranut iluaqutaasumik qanoq akuutinneqarsinnaanerata oqallisigineqarnissaa. Nassuiaatip siunertaasa ilagaat misigisassianik nioqquteqarnerup nunap aningaasaqarneranut qaffariaataasinnaasutut eqqumaffigineqalernissaa.

Naalakkersuisut qilanaaraat Inatsisartut misigisassianik nioqquteqarneq pillugu isummersornissaat. Naalakkersuisuni nassuiaat suliaraarput naatsorsuutigigatsigu neriutigalugulu misigisassianik nioqquteqarnerup imminut akilersinnaasumik ingerlanneqalerneratigut siunissami Kalaallit Nunaat nunani issittuni allani misigisassianik nioqquteqarnermik ingerlataqartut assigalugit inissisimalerumaartoq.

Ullumikkut oqallinnerup tunngavissiiinera najoqqutaralugu Naalakkersuisuni suliap piviusunngortinnissaa pilersarusiussavarput piffissalersukkamik.

Taama oqaaseqarlunga 'Misigisassianik nioqquteqarnermik ineriartortitsineq pillugu nassuiaat' Inatsisartuni oqaluuserisassanngortippara.